

Provkonstruktion

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Gerontologi och geriatrik

Tema: Avancerad geriatrik: Sjukdomar och vårdstrategier

Syfte

Syftet med provet är att bedöma elevernas kunskap och förståelse av vanliga sjukdomar hos äldre samt relevanta vårdstrategier. Provets utformning ska ge eleverna möjlighet att visa sina kunskaper både genom faktabaserade frågor och genom resonemang kring ämnet.

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Undervisningen ska fokusera på vanliga sjukdomar som drabbar äldre och hur dessa påverkar deras hälsa och livssituation. Eleverna ska förstå viktiga vårdstrategier och behandlingsalternativ som kan stödja äldre patienter, samt hur man kan arbeta personcentrerat inom geriatrik.

Kunskapskrav

Eleven redogör för vanliga åldersrelaterade sjukdomar och deras påverkan på individens hälsa. Vidare ska eleven diskutera relevanta vårdstrategier och hur dessa kan implementeras i praktiken.

Prov

Faktafrågor

1. Vilken av följande är en vanlig åldersrelaterad sjukdom?

- A. Astma
- **B. Demens**
- C. Influensa
- D. Allergi

2. Vilken typ av diabetes är vanligast hos äldre?

- **A. Typ 2**

- B. Typ 1
- C. LADA
- D. Gestationsdiabetes

3. Vad är osteoporos?

- A. En sjukdom i hjärtat
- **B. En sjukdom som leder till försvagade ben**
- C. En infektion i lungorna
- D. En typ av cancer

4. Vilken av följande är en vårdstrategi för att hantera demens?

- A. Ignorera patientens behov
- **B. Anpassa miljön för att skapa trygghet**
- C. Använda tunga läkemedel
- D. Enbart medicinsk behandling

5. Vilken åtgärd kan bidra till att förbättra livskvaliteten för äldre med hjärt-kärlsjukdom?

- **A. Regelbunden fysisk aktivitet**
- B. Ökad stillasittande
- C. Hög fettkost
- D. Missbruk av alkohol

6. Vilken typ av vård fokuserar på individens unika behov och preferenser?

- A. Stereotypisk vård
- **B. Personcentrerad vård**
- C. Standardiserad vård
- D. Diagnosbaserad vård

7. Vad är en viktig faktor i behandling av äldre med diabetes?

- **A. Blodsockerkontroll**
- B. Omedelbar kirurgi
- C. Sängläge
- D. Enbart kostförändringar

8. Vilken av följande sjukdomar kan leda till fallskador hos äldre?

- A. Huvudvärk
- **B. Osteoporos**
- C. Förkylning
- D. Hörselnedsättning

9. Vad innebär tvärvetenskapligt samarbete i vård av äldre?

- A. Enbart sjuksköterskor involverade
- **B. Flera olika professioner samarbetar**
- C. Ingen samverkan med familj
- D. Fokus på medicinsk behandling endast

10. Vilken metod är viktig för att utvärdera äldre patienters livskvalitet?

- A. Kvalitativ bedömning
- **B. Standardiserade frågeformulär**
- C. Endast medicinska tester
- D. Observera patienten i en vecka

11. Vilken av följande metoder kan öka livskvalitet hos demenspatienter?

- A. Tysta hörlurar
- **B. Musikterapi**
- C. Ingen interaktion
- D. Endast medicinering

12. Vad är en central del av personcentrerad vård?

- **A. Förståelse för individens behov**
- B. Fokus på medicinsk historieskrivning
- C. Endast vårdpersonalens preferenser
- D. Enbart standardiserade behandlingsmetoder

13. Vilken av följande sjukdomar är karakteristisk för äldre och kan leda till nedsatt rörlighet?

- A. Diabetes
- **B. Reumatoid artrit**
- C. Astma
- D. Eksem

14. Vad innebär "personcentrerat arbete" i geriatrisk vård?

- A. Behandla alla patienter likadant
- **B. Anpassa vården utifrån individens behov och preferenser**
- C. Endast medicinsk behandling
- D. Arbeta utan samarbeten mellan vårdgivare

15. Vad är en viktig kommande utmaning inom geriatrik?

- **A. Ökande antal äldre personer i samhället**
- B. Minska antalet mediciner som används

- C. Ingen förändring i vårdbehov
- D. Färre läkare i geriatrik

Resonerande frågor

1. Hur påverkar demensdiagnoser den sociala interaktionen för äldre? Denna fråga hjälper eleverna att koppla sjukdomens effekt på livskvalitet.
2. Diskutera hur tvärvetenskapligt samarbete kan förbättra vårdresultat. Frågan utmanar eleverna att resonera kring samverkan inom vården.
3. Vilka åtgärder kan vidtas för att främja personcentrerad vård? Eleverna ges möjlighet att diskutera specifika strategier för implementering.
4. Reflektera över vikten av anhörigstöd i vård av äldre. Detta ger eleverna chans att analysera anhörigas roll i vårdprocessen.
5. Hur kan olika kulturer påverka vårdstrategier för äldre? Eleverna får möjlighet att resonera kring kulturell kompetens och dess betydelse.
6. På vilket sätt kan teknik integreras i vården av äldre? Frågan ger anledning till att diskutera modern teknik som stöder äldre patienter.
7. Vad är de största etiska utmaningarna inom geriatrik? Eleverna kan ge uttryck för kritiskt tänkande kring etiska dilemman.
8. Hur kan hälso- och sjukvårdssystemet bättre stödja äldre? Eleverna får möjlighet att diskutera systemperspektivet tillsammans med individperspektivet.

Bedömning

Provet kan bedömas med totalt 30 poäng. Faktafrågorna ger max 15 poäng där varje korrekt svar ger 1 poäng. De resonerande frågorna ger max 15 poäng där varje korrekt och välutvecklat resonemang ger upp till 2 poäng.

För betyg E krävs minst 8 poäng totalt.

För betyg C krävs minst 12 poäng totalt, varav minst 3 poäng från resonerande frågor.

För betyg A krävs minst 18 poäng totalt, varav minst 5 poäng från resonerande frågor.

Tags: [Prov](#)